

ОСНОВНИ ПОНЯТИЯ В ЖИВОТОЗАСТРАХОВАНЕТО

ЗАСТРАХОВАНЕ

От гледна точка на ползвателя на застрахователната услуга застраховането е процес, при който Застрахованият срещу заплащане на определена застрахователна премия задължава Застрахователя да поеме определен риск/ове и при настъпване на застрахователно събитие Застрахованият или третото ползващо се лице получават право на застрахователно обезщетение или парична сума.

ЗАСТРАХОВАТЕЛ

Юридическо лице, регистрирано по смисъла на Търговския закон като Акционерно дружество или Взаимозастрахователна кооперация по смисъла на Закона за кооперациите, което е получило лиценз за извършване на застрахователна дейност.

ВИДОВЕ ЗАСТРАХОВАНЕ

Общо застраховане и животозастраховане.

ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ

Застраховане на риска от унищожаване, повреждане или погиване на движимо или недвижимо имущество (например застраховка "Каско" или застраховка срещу пожар). Към общото застраховане се числи и застраховането на отговорност за имуществени или неимуществени вреди (например застраховка "Гражданска отговорност на водачите на МПС"). Характерна черта на общото застраховане е това, че при настъпване на събитие, Застрахователят изплаща застрахователно обезщетение, т.е. дължимата от него сума зависи от размера на получената или причинената от Застрахования вреда.

ЖИВОТОЗАСТРАХОВАНЕ

Застраховане на риска от настъпването на различни събития, свързани с живота, здравето или телесната цялост на Застрахования. Характерна черта на животозастраховането е това, че при настъпване на събитие Застрахователят изплаща предварително договорена сума. Друга важна особеност на животозастраховането е, че застрахователните договори могат да бъдат дългосрочни (например за срок от 10, 15, 20, 25 и повече години), а така също могат да имат и спестовен характер.

ЗАСТРАХОВАТЕЛЕН ДОГОВОР (ЗАСТРАХОВАТЕЛНА ПОЛИЦА)

Писмено двустранно споразумение между Застрахователя (от една страна) и Застрахования (от друга страна). Застрахователният договор се сключва писмено като застрахователна Полица или друг писмен акт. Съдържа задължителни реквизити, описани в Кодекса за застраховането. Обикновено, Застрахователният договор се състои от Общи условия и Специални условия.

СПЕЦИАЛНИ УСЛОВИЯ

Неразделна част от Застрахователния договор, която съдържа конкретните имена, адреси, срокове, гати, покрити рискове, застрахователни суми, други условия, както и подписите на страните по договора.

СТРАНИ ПО ДОГОВОРА

Застраховател и Застраховащ (Застрахован).

ЗАСТРАХОВАЩ

В животозастраховането - физическо или юридическо лице, което подава Предложение за застраховане, сключва Застрахователния договор със Застрахователя и плаща застрахователната премия по този договор. Той може да застрахова себе си или трети лица (например, ако работодател застрахова своите служители, той е Застраховащият, а служителите - Застрахованите).

ЗАСТРАХОВАН

(а) В животозастраховането - физическо лице, върху чийто живот и/или здраве е сключен Застрахователният договор. В повечето случаи Застрахованият е и Застрахован (например, когато Вие застраховате собствения си живот и/или здраве);

(б) В общото застраховане - физическо или юридическо лице, което застрахова своето имущество или отговорност.

ПОЛЗВАЩО СЕ ЛИЦЕ

В животозастраховането - лицето, което при настъпване на определените в договора застрахователни събития или обстоятелства получава от Застрахователя застрахователното плащане. В частност, това може да е Застрахованият. Възможно е също така да съществуват няколко ползващи се лица (с еднакви или с различни права) или ползващите се лица да са различни в зависимост от вида на застрахователното събитие.

ЗАСТРАХОВАТЕЛНО СЪБИТИЕ

Събитие, настъпило през застрахователния срок, което представлява реализиране на покрит по Застрахователния договор риск и за което застрахователят изплаща застрахователно обезщетение или друга парична сума.

ЗАСТРАХОВАТЕЛНА СУМА

Сумата, която е определена от страните по договора като основа за изчисляване на застрахователното плащане.

(а) В общото застраховане застрахователната сума представлява общия лимит на всички плащания по Застрахователния договор.

(б) В животозастраховането размерът на застрахователното плащане в повечето от случаите е равен на застрахователната сума.

ЗАСТРАХОВАТЕЛНА ПРЕМИЯ

Сумата, която Застрахованият (Застрахованият) плаща на Застрахователя по Застрахователния договор, която представлява цената на услугата. Тя може да бъде еднократна, годишна или годишна, разсрочена на вноски.

ПОКРИТ РИСК

Конкретен риск, който Застрахователят е покрит със застрахователния договор, като при реализирането му (настъпването на застрахователно събитие) Застрахователят изплаща застрахователно обезщетение или уговорената парична сума.

ИЗКЛЮЧЕН РИСК

Събития, настъпването на които води до реализирането на риска, но за които Застрахователят изрично е упоменал в договора, че не поема задължението да ги покрие. Например, в животозастраховането често не се покрива смърт, която е в резултат на самоубийство или вследствие на заразяване с вируса на СПИН.

ЗЛОПОЛУКА

Злополука е непредвидено, случайно и внезапно събитие с външен за Застрахования произход, настъпило през срока на застрахователното покритие и против неговата воля, което причинява на **Застрахования** телесно увреждане (открито или вътрешно нараняване, счупване или спукване на кост, изкълчване на става, скъсване или разтягане на сухожилие или мускул, обгаряне или измръзване на телесна повърхност, отравяне, задушаване или удавяне).

ЗАБОЛЯВАНЕ

Заболяване е съвкупност от оплаквания и клинични прояви, диагностицирани в лицензирано здравно заведение и регистрирани в официален медицински документ, които причиняват временна загуба на трудоспособност. За дата на настъпване на заболяването се приема датата на първичното му диагностициране.

ПРЕДВАРИТЕЛНО СЪЩЕСТВУВАЩО СЪСТОЯНИЕ

Предварително съществуващо състояние е заболяване или телесно увреждане, изискващо съвет от лекар или медицинско лечение, включително предписване на лекарства, диагностицирано преди началото на застрахователното покритие.

ХОСПИТАЛИЗАЦИЯ (БОЛНИЧЕН ПРЕСТОЙ)

Непрекъсваем минимум 24-часов престой на Застрахования в болница по лекарско предписание за извършване на неотложно изследване, наблюдение или лечение.

ИЗВЪНБОЛНИЧНО ЛЕЧЕНИЕ

Медицинско лечение на Застрахования, когато не е болничен пациент. Лекуване от лицензиран общо практикуващ лекар или лекар специалист.

САМОУЧАСТИЕ

Сумата, която **Застрахованият** трябва да плати за своя сметка за покриване на разходите за медицинско лечение.

ТРАЙНО НАМАЛЕНА ИЛИ ЗАГУБЕНА РАБОТОСПОСОБНОСТ

Трайно намалена или загубена работоспособност има лице, което в резултат на злополука или заболяване е загубило завинаги работоспособността си както за своята, така и за всяка друга професия. Това състояние съответства на определена от ТЕЛК/НЕЛК трайно намалена или загубена работоспособност над 90% с пожизнен срок.

ВРЕМЕННА НЕРАБОТОСПОСОБНОСТ

Временна неработоспособност на Застрахования е временно загубена или намалена способност за извършване на обичайни действия и занятия, която е пряк резултат на (и единствено на) злополука, претърпяна от Застрахования през застрахователния срок, и поради която Застрахованият ползва ефективно отпуск по болест за определен период, чието начало е в срока на застраховката. Срокът на ползване на отпуска по болест се определя от Лекарска консултативна комисия (ЛКК) чрез издаване на болнични листове.

ТЕРИТОРИАЛНА ЕКСПЕРТНА ЛЕКАРСКА КОМИСИЯ (ТЕЛК)/НАЦИОНАЛНА ЕКСПЕРТНА ЛЕКАРСКА КОМИСИЯ (НЕЛК)

Териториална експертната лекарска комисия и Национална експертна лекарска комисия са нормативно конституирани органи в България, натоварени със задачата по определяне на вида и степента на загубената работоспособност, срока на инвалидност, датата на инвалидизирането и причините за инвалидността.

ТРУДОВА ЗЛОПОЛУКА

Трудова злополука е злополука, настъпила със Застрахования:

- по време и във връзка или по повод изпълнение на служебните/трудовете му задължения;
- по време на работа, невключена в служебните/трудовете задължения на Застрахования, но извършена по нареждане на работодателя му и във връзка с дейността на работодателя;
- през време на регламентирания почивки в работно време;
- през време, когато Застрахованият отива на работа или се връща от работа, но в рамките на един час до началото на работното време и на един час от изтичане на работното време.

БИТОВА ЗЛОПОЛУКА

Битова злополука е злополука, която не се включва в определението на трудова злополука.

ОТКУП НА ДОГОВОРА ПО ЗАСТРАХОВКА "ЖИВОТ"

Застрахователният договор може по всяко време да бъде прекратен от страна на **Застрахователя**, но не и от **Застрахователя**. При предсрочно прекратяване на договора **Застрахователят** изплаща определена сума, наречена откупна стойност. Откупната стойност е равна на премиения резерв по застраховката, намален с неизплатените навреме дължими премии, както и с такса по откупа.

ПРЕМИЕН РЕЗЕРВ

Надрупаната в даден момент сума, получена чрез капитализиране на платените до този момент премии, след удържане от тях на планираните отчисления за покриване на застрахователен риск и разходи на **Застрахователя**.

ИЗПЛАТЕН ДОГОВОР

Застрахователен договор, при който в резултат на спиране на плащането на премии, застрахователната сума е намалена при запазване на оригиналния му срок.

ДОГОВОР С ПЕЧАЛБА

Застрахователен договор по дългосрочна спестовна застраховка, който дава право за участие в печалбите, реализирани от **Застрахователя**.

БОНУС

Конкретният дял от разпределената печалба, който даден договор с печалба получава. Обикновено годишният бонус не се дава в брой, а се прибавя към застрахователната сума по договора.

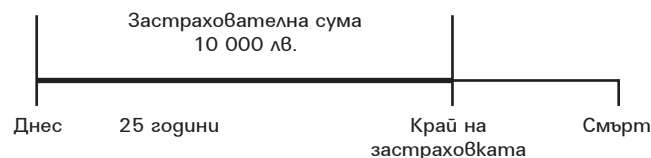
ПЛАЩАНЕ НА ПРЕМИЯТА

В животозастраховането се срещат няколко варианта за плащане на премията: еднократна премия, годишна премия, годишна премия, разсрочена на месечни вноски; тримесечна и шестмесечна премия; За да бъде сключен Застрахователният договор, **Застрахователят** изисква Застрахователя да заплати първата (съответно еднократната) премия. Всички последващи плащания на премия се извършват до или на определените в Застрахователния договор дати (падежи).

РАЗНОВИДНОСТИ НА ЗАСТРАХОВКА "ЖИВОТ"

При **срочна застраховка „Живот“** застрахователно плащане на ползващите лица се извършва само ако настъпи смърт на Застрахования през застрахователния срок. Тази застраховка покрива рисковете, описани в Полицата, и не съдържа никакъв спестовен елемент. Срочната застраховка "Живот" се характеризира с това, че при нея има точно определена застрахователна сума, която дава защита точно до тази сума за определен период от време (няма бонуси, заеми и т.н).

Пример: Лицето X сключва срочна застраховка „Живот“ за срок от 25 години и 10 000 лв. застрахователна сума. В случай на смърт през този период на законните наследници се изплаща застрахователната сума. В случай на преживяване на срока обаче Застрахованият не получава нищо.

При **смесена застраховка „Живот“**, застрахователно плащане се извършва **или** при настъпване на смърт на **Застрахования** през застрахователния срок **или** при изтичане на срока (преживяване) на застраховката.

Пример: Лицето X сключва смесена застраховка "Живот" за срок от 25 години и 10 000лв. застрахователна сума. В случай на смърт през този период на законните наследници (ползващите се лица) се изплаща застрахователната сума и натрупаните до момента бонуси и индексации. В случай на преживяване на срока **Застрахованият** получава застрахователната сума и натрупаните до момента бонуси и индексации.

